

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobce: **M. P.**, zast. advokátem Mgr. Jaroslavem Hanusem, Žižkova tř. 183/33, České Budějovice, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) EG. D, a. s.**, Lidická 1873/36, Brno, **II) CETIN a. s.**, Českomoravská 2510/19, Praha 9 – Libeň, **III) OMEGA & partners s. r. o.**, Jana Růžičky 1143/11, Praha 4 – Kunratice, zast. advokátem Mgr. Ondřejem Trnkou, LL.M., nám. Přemysla Otakara II. 123/36, České Budějovice, **IV) M. V.**, **V) A. C.**, **VI) J. K.**, **VII) F. S.**, **VIII) Ing. arch. J. K.**, **IX) MUDr. L. K.**, **X) Ing. J.H.**, **XI) D. K.**, **XII) Mgr. H. K.**, **XIII) M. Š.**, **XIV) K. H.**, **XV) Ing. M. .V.**, **XVI) M. M.**, osoby zúčastněné na řízení **IV)-XVI)** společně zastoupeny advokátem Mgr. Jaroslavem Hanusem, Žižkova tř. 183/33, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2020 čj. KUJCK 131316/2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. 12. 2022, čj. 51 A 4/2021-228,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. 12. 2022, čj. 51 A 4/2021-228, **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Zásada kontradiktornosti řízení je jedním ze základních prvků práva na spravedlivý proces. Právě pro porušení této zásady ruší NSS nyní napadené usnesení krajského soudu.

[2] Žalobce se domáhal žalobou u Krajského soudu v Českých Budějovicích zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2020 ve věci umístění stavby označené jako novostavba šestipodlažního bytového domu (**první rozhodnutí žalovaného**). Krajský soud

rozsudkem ze dne 24. 11. 2021, čj. 51 A 4/2021-159, první rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovaný znovu přezkoumal napadené rozhodnutí stavebního úřadu a změnil ho podle § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu a ve zbytku rozhodnutí potvrdil podle § 90 odst. 5 věty druhé správního řádu (**druhé rozhodnutí žalovaného** ze dne 2. 8. 2022). Tímto postupem nabylo prvostupňové rozhodnutí ve znění druhého rozhodnutí žalovaného ke dni 17. 8. 2022 právní moci. NSS však poté rozsudkem ze dne 4. 10. 2022, čj. 10 As 522/2021-126, rozsudek krajského soudu zrušil. Proto též „obživlo“ první rozhodnutí žalovaného.

[3] Krajský soud v dalším řízení zvažoval, zda je tu stále první rozhodnutí žalovaného, které lze soudně přezkoumat (podmínka řízení). Na základě vyjádření žalovaného a stavebníka, společnosti OMEGA & partners (osoba zúčastněná na řízení III), dospěl soud k závěru, že předmět řízení odpadl, a proto soud žalobu usnesením odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[4] Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Domáhá se věcného projednání žaloby. Krom toho stěžovatel upozorňuje na procesní pochybení soudu, který jej vůbec nevyzval, aby se vyjádřil ke sporné otázce chybějícího předmětu řízení. Proto může argumentovat proti závěrům soudu teprve v kasační stížnosti.

[5] Žalovaný ve stručném vyjádření souhlasí s usnesením krajského soudu. Obsáhlé vyjádření naopak podala OMEGA & partners, která vysvětluje, proč předmět řízení opravdu odpadl. Současně OMEGA & partners říká, že se samozřejmě nebude vyjadřovat k tomu, zda stěžovateli byla doručena žádost krajského soudu o vyjádření se k nově nastolené situaci, ovšem upozorňuje na to, že krajský soud píše, že žádost poslal i stěžovateli, který se však nijak nevyjádřil.

[6] Kasační stížnost je důvodná.

[7] V bodu 7 napadeného usnesení krajský soud píše, že „*požádal žalobce, žalovaného i osobu zúčastněnou na řízení OMEGA & partners s. r. o.*“ o vyjádření k situaci, která nastala v důsledku zrušení předchozího rozsudku krajského soudu. Žalobce se však věcně nevyjádřil, vyjádřili se pouze žalovaný a OMEGA & partners.

[8] NSS však ze spisu ověřil, že žádná taková žádost nikdy stěžovateli zaslána nebyla. Krajský soud zaslal žádost jen žalovanému (č. l. 207), naopak stěžovateli zaslal jen informaci o vedení řízení včetně otázky, zda lze rozhodnout věc bez nařízení jednání, a o právu namítat podjatost rozhodujících soudců (č. l. 210). Žalovaný reagoval na žádost soudu přípisem, že se obrátil na stavebníka OMEGA & partners a požádal jej o sdělení, jakou variantu územního rozhodnutí hodlá využít (č. l. 218). Následně pak poslal žalovaný soudu obsáhlé vyjádření, včetně přílohy (dopisu stavebníka), z něhož plyne, že stavebník při dalším postupu vychází z druhého rozhodnutí žalovaného. Současně žalovaný vysvětlil, že do druhého rozhodnutí se nijak nepromítly nesprávné právní závěry ze zrušeného rozsudku krajského soudu (č. l. 223 až 225).

[9] Krajský soud vyšel ve své argumentaci, proč odpadl předmět řízení, právě z posledně uvedeného vyjádření žalovaného a dopisu stavebníka (který soud dostal od

pokračování

žalovaného). Krajský soud (v rozporu s tím, co sám napsal do svého usnesení) vůbec nedal šanci stěžovateli, aby se k této sporné právní otázce vyjádřil. Nejen to, krajský soud dokonce ani vůbec nedal stěžovateli vědět, že tuto otázku řeší a neposlal stěžovateli ani obě vyjádření žalovaného, z nichž přitom sám soud vyšel v napadeném usnesení. Rozhodnutí soudu tak bylo pro stěžovatele objektivně překvapivé.

[10] Takovéto pochybení krajského soudu je hrubou procesní vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Jedním z principů čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod je též právo na kontradiktorní řízení. Toto právo zahrnuje právo účastníků řízení seznámit se se všemi předloženými vyjádřeními a vyjádřit se k nim s cílem ovlivnit rozhodnutí soudu. Strany jakéhokoli sporu mohou legitimně očekávat, že budou konzultovány ohledně toho, zda určitý dokument vyžaduje jejich připomínky. V sázce je zejména důvěra stěžovatelů v chod justice, která je založena mimo jiné na předpokladu, že je jim poskytnuta možnost vyjádřit se ke každému dokumentu ve spisu. Tento požadavek se vztahuje též na informace a stanoviska získaná soudem z vlastní iniciativy za účelem přijetí odůvodněného rozhodnutí. Jak opakovaně uvedl Evropský soud pro lidská práva, právě dodržování práva na kontradiktorní řízení působí českým soudům problém (srov. naposledy rozsudek ESLP ze dne 2. 2. 2023, *Janáček proti České republice*, č. 9634/17, § 46, včetně početného výčtu judikatury proti Česku v § 47; detailně k této problematice Kmec, J. Právo na spravedlivý proces, in: *Evropská úmluva o lidských právech*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 740 násl.).

[11] Lze doplnit, že vyjádření žalovaného (včetně dopisu stavebníka) nespadají ani do jedné z výjimek, kterou judikatura ESLP vytyčila: vyjádření žalovaného totiž nebylo pouhým odkazem na vlastní rozhodnutí. Krom toho vyjádření mělo vliv na rozhodnutí soudu (*Janáček*, § 51).

[12] NSS zdůrazňuje, že nyní spornou otázku existence předmětu řízení nemůže soud rozhodnout, aniž strany sporu dostanou šanci být slyšeny. Nejde totiž o věc, která plyne z obsahu spisu. To potvrzuje též krok krajského soudu, který od žalovaného zjišťoval informace pro svůj další procesní postup.

[13] NSS tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 1 a 4 s. ř. s.), dá tedy šanci stěžovateli, aby se ke sporné otázce existence předmětu řízení vyjádřil, předtím mu přepošle též obě vyjádření žalovaného včetně dopisu stavebníka. Dá též šanci, aby se k této otázce vyjádřily i další osoby zúčastněné na řízení (opomenutí soudu ve vztahu k těmto osobám však není důvodem pro zrušení usnesení, neboť stěžovatel může chránit jen vlastní procesní práva, nikoli namítat porušení procesních práv jiných osob).

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne rovněž krajský soud (§ 110 odst. 3 první věta s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. května 2023

Zdeněk Kühn
předseda senátu